

Šveitsi-Eesti koostööprogramm „Sotsiaalse kaasatuse toetamine“

Sotsiaalvaldkonna õppekavade uuendamiseks partneri(te) leidmine

Taotlusvorm

1. Taotleja nimi ja registrikood Tallinna Ülikool, Ühiskonnateaduste instituut (registrikood 74000122)
2. Taotleja esindaja kontaktandmed (telefon ja e-posti aadress) Helen Saarnik, +372 52 016 31, helen.saarnik@tlu.ee
3. Arvelduskonto number, viitenumber, pank EE071010002006943007 (IBAN), SEB
4. Õppekava uuendamiseks planeeritud eelarve (eurodes): 120 000.- EUR
5. Õppekava(d), mida soovitakse arendada: <p>Käesolev taotlus keskendub Lastekaitse MA õppekavale, kuid moodustab osa Tallinna Ülikooli sotsiaalkaitse suuna strateegiliselt koordineeritud ja terviklikust arendusraamistikust, mille eesmärk on tugevdada sotsiaalvaldkonna kõrghariduse kvaliteeti ja vastavust tööturu muutuvatele vajadustele. Arendustegevused hõlmavad sotsiaaltöö ja sotsiaalpedagoogika bakalaureuseõpet, sotsiaaltöö magistriõpet ja lastekaitse magistriõpet ning viiakse ellu ühtse loogika alusel. Arendustegevuste käigus uusi õppeaineid ega mooduleid ei looda; selle asemel viiakse ellu süsteemne ja sisuline uuendus, mis keskendub teooria ja praktika teadlikule lõimimisele, praktikakorralduse arendamisele ning simulatsioonõppe metoodika laiendamisele kogu õpiteekonna ulatuses.</p> <p>Ühtse arendusraamistiku moodustavad sotsiaalvaldkonna simulatsioonõppe keskus koos kaasaegsete tehniliste lahendustega, digitaalsed õppematerjalide kogumikud, praktikakorralduse ja refleksiooniprotsessi ühtne raamistik, õppejõudude metoodilise pädevuse arendamine ning sidusrühmadega – praktikute, tööandjate ja sihtrühmade esindajatega – koostööl põhinev õppekavade arendusmudel. Selline terviklik lähenemine tagab õppekavade sisulise sidususe, loob astmelise professionaalse arengutee ning väldib tegevuste dubleerimist.</p> <p>Lastekaitse magistriõppekava arenduse spetsiifiline fookus on keerukate ja kõrge riskiga lastekaitsejuhtumite käsitlemise, lapse ja pere kaasamise, valdkondadeülese koostöö ning valdkonna arengu planeerimise ja juhtimise pädevuste süvendamisel. Magistritasemel seotakse teaduspõhised käsitlused realistlike tööolukordadega praktikapõhise õppe ja simulatsioonõppe kaudu, toetades tudengite analüüsi-, otsustus-, kaasamis-, võrgustikutöö- ja juhtimispädevuste kujunemist. Arendus loob</p>

tingimused, kus magistriõpe ei ole üksnes teadmiste süvendamine, vaid professionaalse kompetentsi strateegiline kujundamine vastusena lastekaitsetöö muutuvale, komplekssele ja suure ühiskondliku mõjuga rollile.

Õppekava nimetus	*Õppeliik	Õppekava maht	*Õppetöö tööandja asukoht
Lastekaitse MA		120 EAP	
Sotsiaaltöö BA		180 EAP	
Sotsiaaltöö MA		120 EAP	
Sotsiaalpedagogika BA		180 EAP	

*Õppetöö tööandja asukoht ja õppeliik täida töökohapõhise hooldustöötaja ja tegevusjuhendaja õppekavade korral.

6. Tegevuste kirjeldus koos ajakavaga aastate kaupa (vajadusel lisage fail)

Arendustegevuste eesmärk

Lastekaitse MA õppekava arendustegevuste eesmärk on tugevdada seoseid teoreetilise õppe, praktikakogemuse ja tööturu vajaduste vahel ning pakkuda tudengitele rohkem võimalusi harjutada professionaalset klienditööd realistlikes õpisihtuatsioonides. Erilist tähelepanu pööratakse oskustele kaasata last ja peret otsustusprotsessidesse ning toetada lapse osalust teda puudutavate küsimuste lahendamisel.

Arendustegevuste keskmes on praktikamooduli süsteemne arendamine ning simulatsioonõppe rakendamine õppekavas viisil, mis võimaldab tudengitel harjutada erinevate juhtumite lahendamist, analüüsida oma tegevust ning siduda praktikakogemus teaduspõhiste lähenemistega. Arendustegevustes pööratakse tähelepanu ka magistritasemele omaste üldpädevuste kujundamisele, sealhulgas valdkondadeülese koostöö, juhtimise, ettevõtlikkuse ja tehnoloogiapädevuste arendamisele.

Peamised tegevused

1. Praktikamooduli arendamine

Lastekaitse MA ja teistes sotsiaalkaitse suuna õppekavades on ette nähtud 12 EAP mahus praktika, kuid üheks väljakutseks on see, et tudengid ei oska alati siduda õppetöös omandatud teoreetilisi teadmisi praktikakogemusega ega kasutada teooriaid teadlikult professionaalses töös. Samuti on Lastekaitse MA ja Sotsiaaltöö MA tudengitel ühine praktikakursus, kuid projekti käigus soovitakse välja arendada lastekaitse eriala spetsiifikast lähtuv praktikakorraldus.

Praktikamooduli arendamiseks kaardistatakse lastekaitse magistriõppekava praktikaga seotud õpiväljundid, õpikogemused ja väljakutsed ning analüüsitakse, milliseid teadmisi ja oskusi ootab tööturg ülikoolist tulevatelt lastekaitse spetsialistidelt. Samuti analüüsitakse, milliseid õpikogemusi ei ole võimalik praktikate käigus piisaval määral omandada ning milliseid neist saab toetada simulatsioonõppe kaudu.

Praktikamooduli arendamisel pööratakse tähelepanu ka magistritasemel oluliste juhtimis- ja arenduspädevuste kujunemisele. Praktikate kaudu saavad tudengid kogemuse valdkondadeüleses koostöös, teenuste arendamisel ning lastekaitsevaldkonna töö korraldamisel ja juhtimisel.

2. Praktika refleksiooniraamistiku ja digilahenduse arendamine

Projekti käigus töötatakse välja praktika refleksioonimudel, mis aitab tudengitel süstemaatiliselt analüüsida oma praktikakogemust ning siduda seda õppekavas käsitletavate teooriate ja meetoditega. Refleksioonimudel lähtub praktikaprotsessi erinevatest etappidest (praktika ettevalmistus, praktika käigus toimuv refleksioon ning praktika järgne analüüs) ning pakub tudengitele struktureeritud juhiseid oma kogemuste analüüsimiseks.

Refleksiooniprotsessi toetamiseks arendatakse digitaalne lahendus, mis võimaldab tudengitel dokumenteerida ja analüüsida oma praktikakogemust kogu praktika vältel ning aitab ühtlustada praktikate refleksiooni ka olukorras, kus tudengid viibivad praktikatel erinevatel aegadel ja erinevates organisatsioonides. Digitaalne keskkond toetab õppijakeskset õppeprotsessi ning võimaldab õppejõududel ja praktikajuhendajatel paremini jälgida tudengite õpiprotsessi ning pakkuda vajadusel juhendamist ja tagasisidet.

Lastekaitse magistriõppekavas välja töötatud refleksioonimudelit, metoodikat ja tehnilist lahendust rakendatakse ka sotsiaaltöö ja sotsiaalpedagoogika bakalaureuseõppes ja sotsiaaltöö magistriõppes, luues ühtse praktikakorralduse ja refleksiooniraamistiku kogu sotsiaalkaitse suunal ning kujundades valdkonnaülese standardi praktikakogemuse teadlikuks mõtestamiseks.

3. Simulatsioonõppe stsenaariumide väljatöötamine ja rakendamine

Simulatsioonõppe võimaldab tudengitel harjutada realistlikes kliendisituatsioonides töötamist ning analüüsida oma otsuseid ja sekkumisstrateegiaid juhendatud refleksiooni kaudu. Simulatsioonid põhinevad tüüpilistel juhtumitel, millega lastekaitsetöötajad oma igapäevatoos kokku puutuvad, näiteks töö abivajava lapsega, koostöö perega või töö sundkliendiga.

Simulatsioonide arendamisel arvestatakse lastekaitse valdkonnas kasutatavate tööraamistike ja praktikatega, sealhulgas Signs of Safety (SofS) põhimõtetega. Simulatsioonide kaudu harjutavad tudengid ka lapse ja pere kaasamist juhtumite analüüsi ning otsuste tegemise protsessi, et tugevdada lapse osalusõiguse rakendamist lastekaitsetöös.

4. Sidusrühmade kaasamine

Praktikamooduli, refleksioonilahenduste ja simulatsioonõppe arendamisel kaasatakse süsteemselt valdkonna praktikuid, tööandjaid, praktikajuhendajaid, kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajaid, Sotsiaalkindlustusameti esindajaid, vilistlasi, praeguseid tudengeid ning sihtrühmade esindajaid.

Sihtrühmade kaasamisel tehakse koostööd ka valdkondlike organisatsioonide ja noorte võrgustikega, sealhulgas MTÜ Sa Suudad!, Lastekaitse Liit ning Sotsiaalkindlustusameti juures loodud asendus- ja järelhoolduse noorte esinduskoguga. Sidusrühmade kaasamine tagab, et arendatavad õppelahendused on realistlikud ning vastavad

lastekaitsetöö praktika vajadustele. Aruteluringid ja töötoad sidusrühmade esindajatega viiakse võimalusel läbi koordineeritult suunaüleselt, vältimaks dubleerimist ja sidusrühmade ülekoormust.

5. Õppejõudude pädevuste arendamine

Projekti raames viiakse läbi õppejõududele suunatud koolitused, mille eesmärk on arendada pädevusi tehnoloogiapõhiste lahenduste ja teenusedisaini käsitlemiseks õppetöös.

Sotsiaalvaldkonnas kasutatakse üha enam digilahendusi, andmesüsteeme ja tehnoloogiapõhiseid teenuseid, mistõttu on oluline, et tulevased spetsialistid mõistaksid tehnoloogiliste lahenduste toimimist ning oskaksid osaleda nende arendamises. Magistritasemel eeldab see lisaks tehnoloogia kasutamisele ka suutlikkust analüüsida sotsiaalvaldkonna praktikat ning sõnastada praktikakogemusest lähtuvaid arendusvajadusi.

Koolituste fookuses on see, kuidas õpetada tudengeid tõlkima sotsiaalvaldkonna praktika ja kliendikogemused sisendiks uute teenuste, digilahenduste või tehnoloogiliste tugisüsteemide arendamisel, näiteks teenusedisaini protsessides või digitaalsete tugilahenduste loomisel.

Koolitused toetavad õppejõudude valmisolekut käsitleda tehnoloogiapädevusi magistriõppes ning siduda praktikas kogutud kogemused sotsiaalvaldkonna teenuste arendamise ja innovatsiooniga.

Koolituste ja aruteluringide kavandamisel tehakse koostööd teiste sotsiaalkaitse suuna õppekavade arendustegevustega, et tagada koordineeritud ja terviklik lähenemine ning vältida tegevuste dubleerimist.

6. Rahvusvahelise ja riigisisese kogemuse omandamine

Praktikamooduli arendamise toetamiseks korraldatakse õppereis välisülikooli, kus tutvutakse praktikakorralduse ja simulatsioonõppe rakendamise kogemustega sotsiaalvaldkonna õppes. Õppereisi eesmärk on koguda parimaid praktikaid ning kohandada neid Tallinna Ülikooli õppekeskkonda.

Ajakava:

2026. aasta jooksul kaardistatakse Lastekaitse MA õppekava praktikakorraldusega seotud õpiväljundid, õpikogemused ja arendusvajadused. Viiakse läbi koostöökohtumised praktikajuhendajate, kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajate, Sotsiaalkindlustusameti esindajate, tudengite ja sihtrühmade esindajatega, et koguda sisend praktikamooduli arendamiseks. Samuti töötatakse välja praktika refleksioonimudeli kontseptsioon ning simulatsioonõppe rakendamise esialgne raamistik. Praktikamooduli arendamise toetamiseks korraldatakse õppereis välisülikooli, et tutvuda praktikakorralduse ja simulatsioonõppe rakendamise kogemustega sotsiaalvaldkonna õppes.

2027. aasta jooksul arendatakse välja realistlikel juhtumitel põhinevad simulatsioonistsenaariumid ning vajaduse korral AI-põhised kliendiprofiilid simulatsioonõppe toetamiseks. Samal ajal töötatakse välja praktika refleksioonimudel ja

seada toetav digitaalne keskkond, mis võimaldab tudengitel dokumenteerida ja analüüsida oma praktikakogemust kogu praktika vältel. Koostöös sidusrühmadega testitakse arendatavaid lahendusi ning tehakse vajalikud sisulised ja meetoodilised täiendused. Õppejõud osalevad koolitustel, mille eesmärk on arendada tehnoloogiapädevust ning toetada tehnoloogiliste lahenduste ja teenusedisaini käsitlemist magistriõppes.

2028. aasta (kuni 30.04) alguseks piloteeritakse simulatsioonõpet, refleksioonimudelit ja digilahendust õppetöös ning kogutakse tagasisidet tudengitelt ja õppejõududelt. Tagasiside põhjal täiendatakse simulatsioonistsenaariume, refleksiooniraamistikku ja digilahendust. Projekti tulemused integreeritakse Lastekaitse MA õppekava ainekavadesse ja õppekorraldusse ning kujundatakse välja püsiv praktikakorralduse ja simulatsioonõppe kasutamise raamistik magistriõppes.

7. Mõõdetav tulemus, milleni õppekava uuendamisel jõutakse hiljemalt 30.04.2028

- Välja on töötatud **Lastekaitse MA eriala praktikamoodul**, mis seob teoreetilise õppe ja praktikakogemuse.
- Välja on töötatud **praktika refleksioonimudel**, mis aitab tudengitel süstemaatiliselt analüüsida oma praktikakogemust ning siduda seda õppekavas käsitletavate teooriate ja meetoditega.
- Välja on töötatud **digitaalne lahendus, mis võimaldab tudengitel dokumenteerida ja analüüsida oma praktikakogemust kogu praktika vältel**. Digitaalne keskkond struktureerib refleksiooni vastavalt praktikaprotsessi etappidele ning toetab individuaalset ja õppijakeskset õppeprotsessi. Samuti võimaldab see õppejõududel ja praktikajuhendajatel paremini jälgida tudengite õpiprotsessi ning pakkuda vajadusel juhendamist ja tagasisidet.
- Praktika refleksioonimudel ja digitaalne lahendus on kasutusele võetud kõigis sotsiaalkaitse suuna õppekavades.
- Õppekavas on välja töötatud ja rakendatud lastekaitsetöö realistlikel juhtumitel põhinevad simulatsioonistsenaariumid, mis võimaldavad tudengitel harjutada kliendisituatsioonide lahendamist ning arendada professionaalseid otsustus-, suhtlemis-, kaasamis- ja refleksioonioskusi, sealhulgas võimet toetada lapse ja pere osalust lastekaitse protsessides.
- Arendustegevuste tulemusena on tugevdatud ka valdkonna arengu planeerimise ja juhtimise pädevuste kujundamist, toetades magistritasemel spetsialistide valmisolekut osaleda lastekaitsevaldkonna arendamisel, juhtimisel ja poliitikakujundamises.

8. Taotlusvormiga kinnitab taotleja vastavust järgmistele tingimustele:

	JAH	EI
Haridusasutus õpetab sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma õppekava	X	

Jah-vastuse korral lisa EHIS õppekava koodiga	238942	
Haridusasutus viib läbi töökohapõhist hooldustöötaja ja tegevusjuhendaja õppekava alust õpet		X
Jah-vastuse korral lisa EHIS õppekava koodiga		
Jõuab avab uuendatud õppekava vastuvõtuks hiljemalt 2028/2029. õppeaasta sügissemestriks.	X	
Taotleja on tutvunud õppekavade uuendamise tingimustes välja toodud kriteeriumitega (kõrghariduse õppekavade uuendamise tingimuste puhul kriteeriumid a, b, c, d ja kutsehariduse õppekavade uuendamise tingimuste puhul kriteeriumid a, b, c) ja lähtub õppekava(de) uuendamisel tingimustes toodud kriteeriumist.	X	

9. Kas ja kuidas olete planeerinud nimetatud tegevuste jätkusuutlikkuse peale kirjeldatud elluviimise perioodi? Kirjeldage.

Projekti raames loodud lahendused (praktikamoodul, refleksioonimudel, digitaalne praktika toetamise keskkond ning simulatsioonõppe stsenaariumid) integreeritakse Lastekaitse MA, Sotsiaaltöö MA ja Sotsiaaltöö ja Sotsiaalpedagoogika BA õppekavadesse ning neid kasutatakse ka pärast projekti lõppu regulaarse õppetöö osana.

Projekti käigus luuakse digilahendused ja metoodilised raamistikud, sealhulgas praktika toetamise veebikeskkond, refleksioonimudel ning simulatsioonõppe stsenaariumid, mida on võimalik edaspidi vastavalt tööturu vajadustele ja eriala arengutele täiendada ning edasi arendada.

Simulatsioonõpet ja praktika keskkonda saab kasutada mitmes õppeaines ning seda on võimalik rakendada ka teistes sotsiaalkaitse suuna õppekavades. Nende lahenduste kasutamine ei eelda märkimisväärsed lisakulusid ning neid saab edasi arendada olemasolevate õppe- ja arendusprojektide raames.

Lisaks õppetööle on simulatsioonõppe lahendusi võimalik kasutada ka juba töötavate lastekaitse spetsialistide täiendkoolituses. Simulatsioonid võimaldavad turvalises õppekeskkonnas harjutada keeruliste juhtumite lahendamist, reflekteerida oma tööpraktikat ning arendada professionaalseid oskusi. Samuti loob simulatsioonõppe võimaluse multidistsiplinaarseks koolituseks, kus saavad osaleda erinevate valdkondade spetsialistid (nt lastekaitse-, haridus-, tervishoiu- ja õigussüsteemi esindajad), et harjutada koostööd keeruliste juhtumite lahendamisel.

Projekti tulemuste jätkusuutlikkust toetab ka nende seos lastekaitse valdkonna laiemate arenguvajadustega. Eestis on lastekaitsetöötajate töö muutumas järjest komplekssemaks ning spetsialistid vajavad lisaks teoreetilistele teadmistele ka võimalusi harjutada keeruliste juhtumite lahendamist, teha koostööd erinevate osapooltega ning reflekteerida oma professionaalset praktikat. Projekti raames loodavad simulatsioonistsenaariumid ja praktika refleksioonimudel aitavad toetada tulevaste spetsialistide paremat ettevalmistust ning aitavad kaasa tööturu ootustele vastava kompetentsi kujunemisele. Samuti võimaldab simulatsioonõpe korraldada multidistsiplinaarseid koolitusi erinevate valdkondade spetsialistidele, mis aitab tugevdada süsteemset koostööd lapse heaolu tagamisel ning toetab riiklikke eesmärgi lastekaitse valdkonna professionaalse võimekuse arendamisel.

10. Eelarve prognoos

Kululiigid taotletava summa osas	2026	2027	2028	Summa kokku
Projektijuhtimine (0.5 koormus x 28 kuud)	14 000	21 000	7 000	42 000
Praktikamooduli arendamine	10 000	27 250	5750	43 000
Sidusrühmade töötoad	500	500	500	1 500
Õppevisiidid (4 inimest, 4 päeva)	3 500	0	0	3 500
Simulatsioonõppe mooduli väljatöötamine	5 000	20 000	2 000	27 000
Õppejõudude koolitused	1000	1000	1000	3 000
Taotletav summa kokku:	34 000	69 750	16 250	120 000

Taotleja esindaja nimi
Helen Saarnik

(allkirjastatud digitaalselt)